

ส่วนที่ ๑

สภาพแวดล้อมการพัฒนาชุมชน

ความเป็นมาของการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดทำแผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีต้องจัดทำแผนบริหารราชการแผ่นดินเพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการจัดทำแผนนิติบัญญัติ และแผนปฏิบัติราชการที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ที่ได้แถลงไว้กับรัฐสภา เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารราชการแผ่นดิน และได้กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปีที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายของรัฐบาลเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ในการปฏิบัติงาน และนำกิจกรรมตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีไปจัดทำคำของบประมาณ เพื่อให้การแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติเกิดความเป็นรูปธรรม สามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนและพัฒนาชุมชน สังคม ประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

กรมการพัฒนาชุมชน จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘ ภายใต้กรอบของแผนยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ โดยกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ แผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘ (รัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี) และภารกิจสำคัญของกระทรวงมหาดไทย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ ๑๑ ยังคงยึดหลักการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และขับเคลื่อนให้เกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจน ยึดแนวคิดการพัฒนาแบบองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ดังนั้นการพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) จึงมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และประเด็นยุทธศาสตร์ได้ดังนี้

๑. วิสัยทัศน์

สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง

๒. พันธกิจ

๒.๑ สร้างสังคมเป็นธรรมและเป็นสังคมที่มีคุณภาพ ทุกคนมีความมั่นคงในชีวิตได้การคุ้มครองทางสังคม ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค ทุกภาคส่วนได้รับการเสริมพลังให้สามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ภายใต้ระบบบริหารจัดการภาครัฐที่โปร่งใส เป็นธรรม

๒.๒ พัฒนาศักยภาพคนไทยให้มีคุณธรรม เรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สถาบันทางสังคมและชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งสามารถปรับตัวรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

๒.๓ พัฒนากิจการการผลิตและบริการให้เข้มแข็งและมีคุณภาพบนฐานความรู้ ความคิด สร้างสรรค์ และภูมิปัญญา สร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน ปรับโครงสร้างการผลิตและการบริโภคให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

๒.๔ สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ

๓. เป้าหมายหลัก

๔.๑ ความอยู่เย็นเป็นสุขและความสงบสุขของคนไทยเพิ่มขึ้นความเหลื่อมล้ำในสังคมลดลง สัดส่วนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจนลดลง และดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันไม่ต่ำกว่า ๕.๐ คะแนน

๔.๒ คนไทยมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีสุขภาวะดีขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม และสถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งมากขึ้น

๔.๓ เศรษฐกิจเติบโตในอัตราที่เหมาะสมตามศักยภาพของประเทศ ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓.๐ ต่อปี เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ให้มีไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔๐.๐

๔.๔ คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน เพิ่มประสิทธิภาพการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ เพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศ

๕. ตัวชี้วัด

๕.๑ ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข ดัชนีความสงบสุข สัดส่วนรายได้ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีรายได้สูงสุดร้อยละ ๑๐.๐ กับกลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่าร้อยละ ๑๐.๐ สัดส่วนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจน สัดส่วนแรงงานนอกระบบที่สามารถเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคม และดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน

๕.๒ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย ผู้เรียนทุกระดับมีคุณธรรม จริยธรรม สัดส่วนประชากรที่เข้าถึงโครงข่ายคมนาคม และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา อัตราการป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ และดัชนีความอบอุ่นของครอบครัว

๕.๓ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อ ผลิภาพการผลิตรวม อันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ

๕.๔ คุณภาพน้ำและอากาศ ร้อยละของพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ประเทศ และสัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัว เปรียบเทียบกับลำดับขั้นการพัฒนาที่แสดงโดยผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว

๖. ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ที่ปรับเปลี่ยนเร็วและสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องกำหนด ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่เหมาะสม ดังนี้

๖.๑ ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม ให้ความสำคัญกับ

๖.๑.๑ การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทยควบคู่กับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการความเสี่ยงและสร้างโอกาสในชีวิตให้แก่ตนเอง

๖.๑.๒ การบริการทางสังคมให้ทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐาน เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันระดับปัจเจก และ สร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการพัฒนาประเทศ

๖.๑.๓ การเสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนสามารถเพิ่มทางเลือกการใช้ชีวิตในสังคมและมีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้อย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี

๖.๑.๔ การสานสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วมและตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม และ เสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีระบบตรวจสอบและการรับผิดชอบที่รัดกุม

- ๖.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคู่มือสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน
 - ๖.๒.๑ การปรับโครงสร้างและการกระจายตัวประชากรให้เหมาะสม
 - ๖.๒.๒ การพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง
 - ๖.๒.๓ การส่งเสริมการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพอย่างเป็นองค์รวม
 - ๖.๒.๔ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
 - ๖.๒.๕ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม
- ๖.๓ ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน
 - ๖.๓.๑ การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน
 - ๖.๓.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคเกษตร
 - ๖.๓.๓ การสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต
 - ๖.๓.๔ การสร้างความมั่นคงในอาชีพและรายได้ให้แก่เกษตรกร
 - ๖.๓.๕ การสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพัฒนาพลังงานชีวภาพในระดับครัวเรือนและชุมชน
 - ๖.๓.๖ การสร้างความมั่นคงด้านพลังงานชีวภาพเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศและความเข้มแข็งภาคเกษตร
 - ๖.๓.๗ การปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารและพลังงาน
- ๖.๔ ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน
 - ๖.๔.๑ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน
 - ๖.๔.๒ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม
 - ๖.๔.๓ การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันที่มีประสิทธิภาพ เท่าเทียม และเป็นธรรม
 - ๖.๔.๔ การบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีเสถียรภาพ

๖.๕ ยุทธศาสตร์การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

๖.๕.๑ การพัฒนาการเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ภายใต้กรอบความร่วมมือในอนุภาคต่างๆ

๖.๕.๒ การพัฒนาฐานลงทุนโดยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับอนุภูมิภาค

๖.๕.๓ การสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๖.๕.๔ การเข้าร่วมเป็นภาคีความร่วมมือระหว่างประเทศและภูมิภาคภายใต้บทบาทที่สร้างสรรค์ เป็นทางเลือกในการดำเนินนโยบายระหว่างประเทศในเวทีโลก

๖.๕.๕ การสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในภูมิภาคด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการส่งเสริมแรงงานไทยในต่างประเทศ

๖.๕.๖ การมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการสร้างสังคมนานาชาติที่มีคุณภาพชีวิต ป้องกันภัยจากการก่อการร้ายและอาชญากรรม ยาเสพติด ภัยพิบัติ และการแพร่ระบาดของโรคภัย

๖.๕.๗ การเสริมสร้างความร่วมมือที่ดีระหว่างประเทศในการสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีจริยธรรม และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งเปิดรับความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศที่ไม่แสวงหากำไร

๖.๕.๘ การเร่งรัดการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงทางการค้าเสรีที่มีผลบังคับใช้แล้ว

๖.๕.๙ การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นฐานการลงทุน และการประกอบอาชีพในเอเชีย รวมทั้งเป็นฐานความร่วมมือในการพัฒนาภูมิภาค

๖.๕.๑๐ การปรับปรุงและเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคีการพัฒนาภายในประเทศ ตั้งแต่ระดับชุมชนท้องถิ่น

๖.๖ ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๖.๖.๑ การอนุรักษ์ ป่าไม้ และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๖.๖.๒ การปรับกระบวนการทัศน์การพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- ๖.๖.๓ การยกระดับขีดความสามารถในการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อให้สังคมมีภูมิคุ้มกัน
- ๖.๖.๔ การเตรียมความพร้อมรองรับกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ
- ๖.๖.๕ การสร้างภูมิคุ้มกันด้านการค้าจากเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อมและวิกฤตจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ๖.๖.๖ การเพิ่มบทบาทประเทศไทยในเวทีประชาคมโลกที่เกี่ยวกับกรอบความตกลงและพันธกรณีด้านสิ่งแวดล้อม

ระหว่างประเทศ

๖.๖.๗ การควบคุมและลดมลพิษ

๖.๖.๘ การพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและเป็นธรรม

อย่างบูรณาการ

แผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘

วิสัยทัศน์ของรัฐบาล

ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๘ รัฐบาลจะมุ่งมั่นการพัฒนาประเทศให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจโลกและพัฒนาไปสู่การเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งมุ่งมั่นจะสร้างความสามัคคี โปร่งดอง ให้เกิดขึ้นในสังคมไทย ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครองของประเทศให้ก้าวหน้าเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนทุกคน โดยยึดหลักการบริหารที่มีความยืดหยุ่นที่คำนึงถึงพลวัตการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการดำเนินนโยบายของรัฐบาล ทั้งนี้รัฐบาลจะดำเนินการให้บรรลุภารกิจดังกล่าวภายใต้แนวทางพื้นฐานหลัก ๓ ประการ คือ

๑. เพื่อนำประเทศไทยไปสู่โครงสร้างเศรษฐกิจที่สมดุล มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจภายในประเทศมากขึ้น ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญของการสร้างความเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน การพัฒนาคุณภาพและสุขภาพคนไทยในทุกช่วงวัย ถือเป็นปัจจัยที่ชี้ขาดความสามารถในการอยู่รอดและแข่งขันได้ของเศรษฐกิจไทย

๒. เพื่อนำประเทศไทยสู่สังคมที่ปรองดองสมานฉันท์และอยู่บนพื้นฐานของหลักนิติธรรมที่เป็นมาตรฐานสากลเดียวกันและมีหลักปฏิบัติที่เท่าเทียมกันต่อประชาชนคนไทยทุกคน

๓. เพื่อนำประเทศไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ อย่างสมบูรณ์ โดยสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และการเมืองและความมั่นคง

กรอบการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล

เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินสามารถบรรลุถึงภารกิจตามนโยบายของรัฐบาล จึงได้กำหนดกลยุทธ์ และวิธีการดำเนินการที่สอดคล้องกับนโยบาย โดยแบ่งการดำเนินการเป็น ๒ ระยะ คือ

๑. นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก เป็นภารกิจเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินนโยบายในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติและฟื้นฟูประชาธิปไตย กำหนดให้การแก้ไขและป้องกันปัญหาอาชญากรรมเหี้ยมโหดเป็นวาระแห่งชาติ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐอย่างจริงจัง ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการและเร่งรัดขยายพื้นที่เขตชลประทาน เร่งนำสันติสุขและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนกลับมาสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ เร่งฟื้นฟูความสัมพันธ์และพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและนานาประเทศ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและผู้ประกอบการเนื่องจากภาวะเงินเฟ้อและราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเพิ่มกำลังซื้อภายในประเทศ สร้างสมดุลและความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพ

ให้แก่ระบบเศรษฐกิจมหภาค ปรับลดภาษีเงินได้นิติบุคคล ให้เหลือร้อยละ ๒๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และลดลงเหลือร้อยละ ๒๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุน ยกย่องการค้าสินค้าเกษตร และให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุน เร่งเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งในและนอกประเทศ สนับสนุนการพัฒนางานศิลปหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการสร้างเอกลักษณ์และการผลิตสินค้าในท้องถิ่น พัฒนาระบบประกันสุขภาพ จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์แท็บเล็ตให้แก่โรงเรียน และเร่งรัดและผลักดันการปฏิรูปการเมืองที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง

๒. นโยบายที่จะดำเนินการในระยะ ๔ ปี นอกเหนือจากนโยบายเร่งด่วนที่รัฐบาลต้องดำเนินการในปีแรกแล้ว รัฐบาลได้กำหนดนโยบายพื้นฐานที่จะดำเนินการในระยะ ๔ ปีของรัฐบาล โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีแรกเป็นต้นไป ดังนี้

๒.๑ ด้านความมั่นคงแห่งรัฐ เติบโตและพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพและระบบป้องกันประเทศ และเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ รวมทั้งการพัฒนาการเตรียมความพร้อมแห่งชาติ เพื่อให้มีความพร้อมรับมือกับปัญหาความมั่นคงในรูปแบบใหม่ทุกด้าน

๒.๒ ด้านสร้างรายได้ ส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งจากภายนอกและภายในประเทศ ขยายบทบาทให้ธุรกิจการเกษตรและอาหารเป็นแหล่งรายได้และการจ้างงาน เพื่อนำไปสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิตและการค้าอาหารคุณภาพสูง และยกระดับความสามารถในการแข่งขันโดยการขยายช่องทางการตลาด รวมทั้งการดึงดูดนักลงทุนเข้ามาลงทุนในการผลิตสินค้าและบริการที่มีเทคโนโลยีสูงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๓ ด้านเศรษฐกิจ ให้ความสำคัญในการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม เพื่อให้เศรษฐกิจเติบโตได้อย่างมีเสถียรภาพ มีการจ้างงานที่เต็มที่ รวมทั้งมีความระมัดระวังความเสี่ยงจากความผันผวนของการเคลื่อนย้ายการเงินทุนระหว่างประเทศ และมีการส่งเสริมการสร้างรายได้ภายในประเทศ โดยการเร่งปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ เพื่อสร้างมูลค่าในภาคเกษตร อุตสาหกรรมและบริการ และสร้างความเข้มแข็งให้กับสภาพแวดล้อมในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ขยายความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนและการตลาด

ภายใต้กรอบความร่วมมือและการค้าเสรี นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญต่อการปรับโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาระบบรางเพื่อขนส่งมวลชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน ลดต้นทุนการขนส่งเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน สร้างโอกาสในการกระจายรายได้ และการกระจายการลงทุนไปสู่ชนบท เป็นต้น

๒.๔ ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการสร้างโอกาสทางการศึกษาพร้อมทั้งปฏิรูประบบการผลิตครูให้มีคุณภาพทัดเทียมกับนานาชาติ สร้างแรงจูงใจให้คนเรียนดีและมีคุณธรรมเข้าสู่วิชาชีพครู เร่งพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการศึกษา และพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อให้เกิดการกระจายครู เพื่อขจัดปัญหาครูในสาขาวิชาหลัก เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษา ด้านการคุ้มครองแรงงานรัฐบาลให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยในการทำงานและสวัสดิการแรงงาน และหลักประกันความมั่นคงในการทำงาน รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพในการประกันสังคมให้มากขึ้น และขยายความคุ้มครองถึงแรงงานนอกระบบ ที่รัฐจะต้องดูแลภายใต้ระบบคุ้มครองแรงงาน การจัดสวัสดิการและบริการทางสังคมแก่ผู้ด้อยโอกาสและคนยากจนให้ทั่วถึง รวมทั้งยังเร่งยกระดับฝีมือแรงงานเพื่อนำไปสู่เป้าหมายให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่ใช้แรงงานฝีมือทั้งระบบและเตรียมการรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานภายใต้ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ นอกจากนี้รัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการให้บริการสุขภาพทั้งระบบ โดยการเร่งผลิตบุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุขให้เพียงพอ การจัดให้มีมาตรการสร้างสุขภาพโดยมีเป้าหมายในการลดอัตราการป่วย ตาย และผลกระทบจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง รวมทั้งการขับเคลื่อนให้ประเทศไทยเป็นเลิศในการผลิตภัณท์และการบริการด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลในภูมิภาคเอเชีย

๒.๕ ด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการรักษาสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทุนทรัพยากรธรรมชาติ และสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในการใช้ทรัพยากร การพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ และการส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ นอกจากนี้ยังมีการสร้างภูมิคุ้มกันและเตรียมความพร้อมในการรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติธรรมชาติ

๒.๖ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม เป็นการเร่งพัฒนาประเทศให้เป็นสังคมบนฐานความรู้ โดยการส่งเสริมการลงทุนในการวิจัยร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน มีการถ่ายทอดการเกษตร ยกระดับคุณภาพชีวิต และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมทั้งเร่งสร้างนักวิทยาศาสตร์ นักวิจัยให้เพียงพอต่อความต้องการของประเทศ

๒.๗ ด้านต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ส่งเสริม พัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน และการใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน รวมทั้งเตรียมความพร้อมของทุกภาคส่วนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

๒.๘ ด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พัฒนาระบบราชการ เน้นการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ เสริมสร้างประสิทธิภาพของระบบบริหารงานแบบบูรณาการ รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีระบบที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และปรับปรุงระบบการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ทั้งการช่วยเหลือด้านกฎหมาย ส่งเสริมกองทุนยุติธรรม เพื่อคุ้มครองช่วยเหลือคนจนและคนด้อยโอกาส รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างกว้างขวาง รวดเร็ว ถูกต้อง เป็นธรรม

ภารกิจสำคัญของกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘

ภารกิจสำคัญของกระทรวงมหาดไทยมี ๑๒ ข้อ ดังนี้

๑. สร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติในระดับพื้นที่

เป้าประสงค์เชิงนโยบาย

๑. สังคมไทยมีความสมานฉันท์ประชาชนในชาติมีความรักสมัครสมานสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

๒. ประชาชนมีความเชื่อมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒. ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยพลังแผ่นดิน

เป้าประสงค์เชิงนโยบาย ปัญหายาเสพติดลดลงและไม่ส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของสังคม

๓. การบูรณาการแก้ไขปัญหายาเสพติดและการเร่งรัดช่วยเหลือ พื้นฟูผู้ประสบภัย

เป้าประสงค์เชิงนโยบาย มีภูมิคุ้มกันและพร้อมรองรับผลกระทบจากสาธารณภัย

๔. สนับสนุนการนำสันติสุขและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนกลับมาสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนใต้

เป้าประสงค์เชิงนโยบาย

๑. ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ยาเสพติด และภาครัฐสามารถป้องกันและจัดปัจจัยสนับสนุนการก่อความไม่สงบในพื้นที่ได้

๒. ประชาชนได้รับการพัฒนาศักยภาพให้สามารถพึ่งตนเอง มีรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต และมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๓. ภาคประชาชนและภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมภาครัฐในกระบวนการแก้ไขและพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
อย่างเป็นรูปธรรม

๔. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการนโยบายและการปฏิบัติตามนโยบายมีการบูรณาการและประสานสอดคล้องกัน
ในทุกระดับ

๕. ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์เชิงนโยบาย สร้างหลักประกันรายได้ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงสำหรับผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับกลุ่มอายุ
อย่างทั่วถึง

๖. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุน และสนับสนุนการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน
(SML) ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่

เป้าประสงค์เชิงนโยบาย

๑. ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งทุนในชุมชนเพื่อพัฒนาอาชีพ
๒. หมู่บ้าน/ชุมชนบริหารจัดการงบประมาณเพื่อพัฒนาชุมชนด้วยตนเอง
๓. ยกย่องสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) และเพิ่มช่องทางการตลาดเชิงรุกในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน

เป้าประสงค์เชิงนโยบาย ยกย่องคุณภาพและมาตรฐานสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

๔. เพิ่มขีดความสามารถและบทบาทฝ่ายปกครองในการรักษาความสงบเรียบร้อย ความมั่นคงภายใน และการอำนวยความเป็นธรรมในสังคม

เป้าประสงค์เชิงนโยบาย หมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็ง สังคมมีความสงบสุข

๕. เร่งออกเอกสารสิทธิที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ และสร้างความเป็นธรรมในการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐ

เป้าประสงค์เชิงนโยบาย

๑. พัฒนาระบบการบริหารจัดการข้อมูลที่ดินและแผนที่รูปแปลงที่ดินในระบบภูมิสารสนเทศ (GIS)

๒. สามารถดำเนินการเพื่อให้เกิดการกระจายการถือครองที่ดินที่เป็นธรรมและยั่งยืน และมีการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐอย่างเหมาะสม

๑๐. เสริมสร้างระบบคุณธรรมและนำบริการที่ดีสู่ประชาชน ด้วยการปรับปรุงระบบบริการประชาชนให้เป็นเชิงรุกมากขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

เป้าประสงค์เชิงนโยบาย ระบบการบริหารภาครัฐมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และมีธรรมาภิบาล ได้รับความเชื่อมั่นศรัทธาจากประชาชน

๑๑. สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีระบบที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส

เป้าประสงค์เชิงนโยบาย ระบบการบริหารภาครัฐมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และมีธรรมาภิบาล ได้รับความเชื่อมั่นศรัทธาจากประชาชน

๑๒. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดินในทุกระดับ

เป้าประสงค์เชิงนโยบาย ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดินเพิ่มขึ้น

แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทย มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน การอำนวยความเป็นธรรมของสังคม การส่งเสริมและพัฒนากิจการปกครองการพัฒนาการบริหารราชการส่วนภูมิภาค การปกครองพื้นที่ การส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและพัฒนาชุมชน การทะเบียนราษฎร ความมั่นคงภายใน กิจการสาธารณภัย และการพัฒนาเมือง และราชการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่กระทรวงมหาดไทยหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย

พันธกิจ

๑. กำกับดูแล จัดระบบการบริหารการปกครองส่วนภูมิภาค การปกครองท้องถิ่น และการปกครองส่วนท้องถิ่น และส่งเสริมพัฒนาการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๒. รักษาความสงบเรียบร้อย ความมั่นคงภายใน และเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับต่างประเทศ
๓. อำนวยความเป็นธรรมและแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนในระดับพื้นที่
๔. ส่งเสริมการพัฒนาเมือง โครงสร้างกายภาพ การใช้ประโยชน์ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕. เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๗. ให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานเพื่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

วิสัยทัศน์

เป็นกระทรวงหลักในการบริหารจัดการและบูรณาการทุกภาคส่วน เพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุข

ประเด็นยุทธศาสตร์

๑. สนับสนุน ส่งเสริมการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ท้องที่ และท้องถิ่น ให้เหมาะสมต่อการพัฒนาประเทศและส่งเสริมพัฒนาการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๒. สร้างเสริมความสงบเรียบร้อย การอำนวยความสะดวก และความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต
๓. ส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็ง เมืองน่าอยู่ และประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๔. พัฒนาระบบบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
๕. เพิ่มขีดสมรรถนะองค์กรให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ภารกิจและอำนาจหน้าที่

กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ โดยสนับสนุนให้มีการจัดทำและใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศ ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย จัดทำยุทธศาสตร์ชุมชน ตลอดจนการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแนวทางในการพัฒนาชุมชนระดับชาติเพื่อให้หน่วยงานของรัฐ เอกชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาชุมชน ได้ใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความสามารถและความเข้มแข็งของชุมชน

๒. จัดทำและพัฒนาระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับประเมินความก้าวหน้าและมาตรฐานการพัฒนาของชุมชน

๓. พัฒนาระบบและกลไกในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การจัดการความรู้ การอาชีพ การออม และการบริหารจัดการเงินทุนของชุมชน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชนชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน

๔. สนับสนุนและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศชุมชน ส่งเสริมการใช้ประโยชน์และการให้บริการข้อมูลสารสนเทศชุมชน เพื่อใช้ในการวางแผนบริหารการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา และสร้างองค์ความรู้เพื่อใช้ในงานพัฒนาชุมชน และการจัดทำยุทธศาสตร์ชุมชน

๖. ฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชนให้มีความรู้ ทักษะ ทศนคติ และสมรรถนะในการทำงาน รวมทั้งให้ความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาชุมชนแก่หน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๗. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การวิเคราะห์สถานการณ์ของกรมการพัฒนาชุมชน

สถานการณ์ปัจจุบันของกรมการพัฒนาชุมชนที่ได้วิเคราะห์โดยใช้ SWOT Analysis เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ พบว่าสถานการณ์ปัจจุบันของกรมการพัฒนาชุมชน มีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

๑. จุดแข็ง

๑.๑ มีข้าราชการในระดับพื้นที่ที่ทำงานใกล้ชิดและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ทำให้เกิดการสนับสนุนการทำงานพัฒนาชุมชน

๑.๒ มีระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการชุมชนได้

๑.๓ มีเครื่องมือที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาของชุมชนที่ประสบความสำเร็จ คือหลักในการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่องคุณธรรม ๕ ประการ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจ และ ความไว้วางใจ

๑.๔ กรมการพัฒนาชุมชนได้รับความเชื่อมั่นและไว้วางใจในการดำเนินงาน OTOP ทุกระดับ (นโยบายและชุมชน)

๑.๕ มีข้าราชการทุกระดับทำให้สามารถรับนโยบายและนำไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ได้ทันที (ต่อท่อตรงถึงชุมชน)

๑.๖ ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยให้เป็นหน่วยงานหลักในการนำนโยบายที่สำคัญไปสู่การปฏิบัติได้

๑.๗ องค์การสามารถยกระดับการทำงานโดยเป็นโค้ช ในการกำกับการพัฒนาชุมชนของภาคส่วนต่างๆ ที่ทำงานในชุมชน

๑.๘ บุคลากรมีวัฒนธรรมการทำงานแบบทุ่มเท เสียสละ เพื่อให้ภารกิจที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้น

๑.๙ บุคลากรมีความสามารถในการเป็นวิทยากรกระบวนการ ทำให้ผู้นำชุมชนมีศักยภาพในการบริหารจัดการชุมชน

๑.๑๐ บุคลากรได้รับการบ่มเพาะและยึดมั่นในปรัชญาและหลักการพัฒนาชุมชน ทำให้สามารถทำงานกับชุมชนได้ดี

๑.๑๑ การทำงานตามที่อยู่บังคับบัญชาสั่งการอย่างมีประสิทธิภาพ ผสมผสานกับความมีระเบียบวินัย และมีความเป็นราชการ ต้องใช้ในการทำงาน

๑.๑๒ มีระบบสารสนเทศการสื่อสารภายในองค์กรที่มีเครือข่ายทั้งประเทศทำให้งานมีประสิทธิภาพ

๑.๑๓ บุคลากรขององค์กรได้รับการยอมรับในการทำแผนชุมชนทั้งในระดับจังหวัดและอำเภอ

๑.๑๔ บุคลากรสามารถพัฒนาผู้นำที่ตอบสนองความต้องการได้อย่างตรงประเด็น

๒. จุดอ่อน

๒.๑ ขาดการศึกษาวิจัยแสวงหาองค์ความรู้ใหม่เพื่อต่อยอดงาน โดยมากใช้ประสบการณ์องค์ความรู้เดิม ทำให้การพัฒนาไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ไม่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายซึ่งเปลี่ยนแปลงไป

๒.๒ กฎระเบียบต่างๆ ของกรมฯ ไม่มีการปรับปรุงให้ทันสถานการณ์ เอื้อต่อการดำเนินงานพัฒนาชุมชน ไม่มีการออกกฎหมายที่สนับสนุนการทำงานของภาคประชาชน/ชุมชนในการพัฒนาชุมชน เช่น พ.ร.บ.สภาองค์กรชุมชน

๒.๓ การขาดคนปักธงและนำธง ต้องยอมรับว่าเราอยู่ภายใต้การเมืองที่มีความเปลี่ยนแปลงสูง คนที่จะปักธงหรือนำธงขององค์กรจึงต้องไม่ใช่หน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ขององค์กรที่จะต้องร่วมกันทำ

๒.๔ การดำเนินงานตามภารกิจเป็นงานเชิงกระบวนการ ในการปรับทัศนคติคนให้พึ่งตนเอง แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง มีลักษณะเป็นนามธรรม ทำแล้วเห็นผลยากใช้เวลายาวนานปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

๒.๕ การประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมามีน้อย ไม่เป็นระบบ ไม่เข้าถึงรัฐบาลและประชาชน ไม่แสดงความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ไม่แสดงข้อมูลตัวเลขให้ชัดเจน ไม่สามารถระบุได้ว่าเข้มแข็ง

๒.๖ ข้าราชการขาดขวัญกำลังใจและแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

๒.๗ ไม่ให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์ แต่มุ่งเน้นโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน/งบประมาณ

๒.๘ การคัดสรรบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งขาดหลักธรรมาภิบาล

๒.๙ การทำงานเชิงกระบวนการไม่เป็นรูปธรรม

๒.๑๐ การโยกย้ายแต่งตั้งบุคลากรในการปฏิบัติงานแต่ละตำแหน่งไม่ตรงกับสมรรถนะของงาน ไม่สอนงานกับบุคลากรให้ตรงกับภารกิจ

๒.๑๑ ขาดทักษะในการวิเคราะห์ การเขียนรายงาน การต่อยอดองค์ความรู้ การจัดการความรู้

๒.๑๒ ยุทธศาสตร์การทำงานไม่ต่อเนื่อง

๓. โอกาส

๓.๑ กระแสการพัฒนาเศรษฐกิจแนวเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ภาคประชาชน ชุมชนน้อมนำมาใช้อย่างกว้างขวางเอื้อต่อการดำเนินงานในหลายกิจกรรม เช่น หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๒ ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ ให้ความสำคัญกับการนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพและ
 ความสำเร็จเปรียบด้านอัตลักษณ์และคุณค่าของชาติทั้งทุนมนุษย์ ทุนสังคม ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทุน
 กายภาพ ทุนทางการเงิน มาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน สอดคล้องกับภารกิจขององค์กร

๓.๓ กระแสแนวคิดของโลก เรื่อง ตัวชี้วัดความสุขมวลรวม ช่วยสร้างความเข้มแข็งในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิต
 และสร้างความน่าเชื่อถือต่อสาธารณะชน/สื่อมวลชน จึงเป็นโอกาสที่จะต้องนำตัวชี้วัดความสุขมวลรวมของชุมชนมาเป็นปัจจัยเพื่อสร้างการ
 ยอมรับในการทำงาน

๓.๔ แนวโน้มของรัฐบาลในอนาคต มีนโยบายประชานิยมที่ตอบสนองประชาชนระดับรากหญ้า เช่น กทบ. SML ซึ่งเป็น
 โอกาสของกรมในการเข้าไปจัดการเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๓.๕ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเปิดโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม คนไทยเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และเชื่อมโยงองค์
 ความรู้กับ การพัฒนา ต่อยอดภูมิปัญญาได้สะดวกขึ้น

๓.๖ แนวโน้มองค์การบริหารส่วนตำบลจะยกฐานะเป็นเทศบาล เป็นโอกาสในการพัฒนาบุคลากรเป็นที่ปรึกษาของบุคลากร
 ของท้องถิ่นทางวิชาการจะทำให้กรมมีบทบาทเป็นกรมทางวิชาการที่ชัดเจน

๓.๗ พรฎ.ว่าด้วยการจัดทำคำของบประมาณ กำหนดให้จังหวัดจัดทำคำของบประมาณ เป็นโอกาสให้หน่วยงานในส่วนภูมิภาค
 มีงบประมาณในการดำเนินการกิจกรรมพัฒนาชุมชนเพิ่มขึ้น

๓.๘ องค์กร NGO และกรมการพัฒนาชุมชนเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ในการทำงานพัฒนาชุมชน

๓.๙ การผลิต และการส่งออกสินค้าที่มีการใช้วัตถุดิบในประเทศและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เกิดการสร้างงาน
 สร้างรายได้ ในชุมชน ผลกำไรจะมีการกระจายสู่ชุมชนมากขึ้น

๓.๑๐ รัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งสอดคล้องกับภารกิจของกรมการพัฒนาชุมชน

๓.๑๑ พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ฉบับที่ ๗ กำหนดให้การจัดทำแผน คำของบประมาณของจังหวัดและกลุ่ม
 จังหวัดต้องมีพื้นฐานมาจากแผนชุมชนหรือหมู่บ้าน

๔. อุปสรรค

๔.๑ การกระจายอำนาจและงบประมาณสู่ท้องถิ่นอย่างเต็มรูปแบบ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ องค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศจะยกฐานะเป็นเทศบาล ทุกแห่งจะมีพัฒนาการของตนเองทำหน้าที่เหมือนพัฒนาการของกรมการพัฒนาชุมชน ทำให้กรมการพัฒนาชุมชนไม่มีพื้นที่ปฏิบัติงานแบบเดิม

๔.๒ การเมืองระดับชาติและท้องถิ่นแข่งขันรุนแรง และขัดแย้ง ทำให้เกิดความแตกแยกในชุมชน ส่งผลต่อการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและการพัฒนาผู้นำชุมชน

๔.๓ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและการปรับเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูงของกรมการพัฒนาชุมชนบ่อยครั้ง ส่งผลให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่องและไม่เกิดความยั่งยืน

๔.๔ หน่วยงานที่ทำงานพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมมีมากขึ้น ภารกิจบางอย่างซ้ำซ้อนกัน ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติ แยกงาน แยกกลุ่มเป้าหมาย เช่น แผนชุมชน การพัฒนาสตรี

๔.๕ กระแสโลกาภิวัตน์และวัฒนธรรมโลกที่เข้ามาในประเทศไทยส่งผลให้วิถีชีวิตคนไทยทุกระดับ ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อปัญหาพฤติกรรมของเด็ก/เยาวชน ภัยสังคมใหม่ๆ และความอ่อนแอของทุนทางสังคม ส่งผลต่อการทำงานพัฒนาชุมชนมากขึ้น

๔.๖ สังคมไทยเปลี่ยนไปสู่สังคมปัจเจก คนขาดปฏิสัมพันธ์ ขาดความไว้วางใจ การช่วยเหลือเกื้อกูลในสังคมลดลง การทำงานพัฒนาชุมชนโดยเน้นการมีส่วนร่วมจะทำได้ยากขึ้น

๔.๗ โครงสร้างประชากรเป็นวัยสูงอายุมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการสร้างผู้นำรุ่นใหม่ และการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืนในระยะยาว และเป็นภาระต่อการดูแลของครอบครัวและชุมชนมากขึ้น

๔.๘ การก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุของไทยยังขาดการเตรียมความพร้อมในเรื่องสำคัญทั้งด้านการสร้างหลักประกันรายได้ การสร้างสังคมการเรียนรู้ การจัดบริการสวัสดิการ

๔.๙ การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและภาวะโลกร้อน ส่งผลต่อระบบการผลิตของการเกษตรและชุมชน ทำให้เกิดปัญหาความยากจนมากขึ้น การมีส่วนร่วมลดลง